EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 24.8.2020
COM(2020) 462 final

2020/0215 (NLE)

Predlog

IZVEDBENI SKLEP SVETA

o dodelitvi začasne podpore Slovaški na podlagi Uredbe Sveta (EU) 2020/672 za ublažitev tveganj za brezposelnost v izrednih razmerah po izbruhu COVID-19

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

Uredba Sveta 2020/672 (v nadaljnjem besedilu: uredba o instrumentu SURE) določa pravni okvir za zagotavljanje finančne pomoči Unije državam članicam, ki se zaradi izbruha COVID-19 soočajo z resnimi gospodarskimi motnjami ali jih takšne motnje resno ogrožajo. Podpora v okviru instrumenta SURE je v prvi vrsti namenjena financiranju shem skrajšanega delovnega časa ali podobnih ukrepov za zaščito zaposlenih in samozaposlenih, da se tako zmanjša obseg brezposelnosti in izgube dohodka, poleg tega pa tudi financiranju nekaterih ukrepov, povezanih z zdravjem, zlasti na delovnem mestu.

Slovaška je 6. avgusta 2020 zaprosila za finančno pomoč Unije na podlagi uredbe o instrumentu SURE. Komisija se je v skladu s členom 6(2) uredbe o instrumentu SURE posvetovala s slovaškimi organi, da bi preverila nenadno in močno povečanje dejanskih in načrtovanih odhodkov, ki ga je povzročila pandemija COVID-19, neposredno povezano z nacionalno shemo skrajšanega delovnega časa in podobnimi ukrepi. Nacionalna shema skrajšanega delovnega časa je namenjena zaščiti zaposlenih in samozaposlenih, da se tako zmanjša obseg brezposelnosti in izgube dohodka. Podjetjem, ki se soočajo z gospodarskimi težavami, omogoča, da začasno zmanjšajo število delovnih ur, ki jih opravljajo njihovi zaposleni, ti pa za neopravljene ure prejmejo javnofinančno dohodkovno podporo. Do sheme lahko dostopajo delodajalci, katerih del zaposlenih je na začasnem čakanju od marca 2020 do decembra 2021. Ti delodajalci lahko zaprosijo za povračilo stroškov za plače v višini do 80 % običajne bruto plače zaposlenega na začasnem čakanju, in sicer do največ 880 EUR na mesec, pod pogojem, da zaposlenega obdržijo. Poleg nacionalne sheme skrajšanega delovnega časa je Slovaška uvedla tudi naslednje spremljevalne ukrepe: (a) pavšalni prispevek na zaposlenega od marca do konca septembra 2020, pogojen z vsaj 20-odstotnim zmanjšanjem prodaje (mesečna podpora znaša od 180 EUR do 540 EUR glede na obseg zmanjšanja prodaje); (b) pavšalni prispevek do konca septembra 2020 za samozaposlene z obveznim socialnim zavarovanjem, pogojen z vsaj 20-odstotnim zmanjšanjem prodaje (mesečna podpora znaša od 180 EUR do 540 EUR glede na obseg zmanjšanja prodaje); (c) povračilo 80 % bruto plače zaposlenega (do največ 1 100 EUR) do konca septembra 2020 za podjetja, katerih poslovanje je bilo ustavljeno z odlokom; ter (d) pavšalno nadomestilo v višini 210 EUR mesečno do konca septembra 2020 za pogodbene delavce, enoosebne družbe in samozaposlene.

Slovaška je Komisiji predložila ustrezne informacije.

Komisija glede na razpoložljiva dejstva predlaga Svetu, da sprejme izvedbeni sklep o odobritvi finančne pomoči Slovaški v skladu z uredbo o instrumentu SURE v podporo zgoraj navedenim ukrepom.

• Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike

Ta predlog je v celoti skladen z Uredbo Sveta 2020/672, na podlagi katere je predložen.

Predlog dopolnjuje drug instrument prava Unije za zagotavljanje podpore državam članicam v izrednih razmerah, in sicer Uredbo Sveta (ES) št. 2012/2002 z dne 11. novembra 2002 o ustanovitvi Solidarnostnega sklada Evropske unije (Uredba (ES) št. 2012/2002). Uredba (EU) 2020/461 Evropskega parlamenta in Sveta, ki spreminja navedeni instrument, da bi se razširilo njegovo področje uporabe na izredne razmere večjih razsežnosti v javnem zdravju in opredelile posebne dejavnosti, upravičene do financiranja, je bila sprejeta 30. marca.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Predlog je del sklopa ukrepov, pripravljenih v odziv na trenutno pandemijo COVID-19, kot je „naložbena pobuda v odziv na koronavirus“, in dopolnjuje druge instrumente, ki podpirajo zaposlovanje, kot sta Evropski socialni sklad in Evropski sklad za strateške naložbe (EFSI)/InvestEU. Z uporabo izposojanja in posojanja za podporo državam članicam v tem konkretnem primeru izbruha COVID-19 bi ta predlog zagotavljal drugo raven zaščite za financiranje shem skrajšanega delovnega časa in podobnih ukrepov, s čimer bi pomagal ohranjati delovna mesta ter s tem zaščititi zaposlene in samozaposlene pred tveganjem brezposelnosti.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

- **Pravna podlaga**

Pravna podlaga za ta instrument je Uredba Sveta 2020/672.

- **Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)**

Predlog je odziv na prošnjo države članice in odraža evropsko solidarnost z zagotavljanjem finančne pomoči Unije v obliki začasnih posojil državi članici, ki jo je prizadel izbruh COVID-19. Takšna finančna pomoč kot druga raven zaščite začasno podpira povečane javnofinančne odhodke držav članic za sheme skrajšanega delovnega časa in podobne ukrepe ter jim pomaga ščititi delovna mesta in s tem zaposlene in samozaposlene pred tveganjem brezposelnosti in izgube dohodka.

Podpora bo pomagala prizadetemu prebivalstvu in pripomogla k blažitvi neposrednih družbenih in gospodarskih posledic krize COVID-19.

- **Sorazmernost**

Predlog upošteva načelo sorazmernosti. Ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje ciljev instrumenta.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN OCEN UČINKA

- **Posvetovanja z zainteresiranimi stranmi**

Zaradi nujne čimprejšnje priprave predloga, da bi ga Svet lahko pravočasno sprejel, posvetovanja z zainteresiranimi stranmi ni bilo mogoče izvesti.

- **Ocena učinka**

Zaradi nujnosti priprave predloga ocena učinka ni bila izvedena.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Komisija bi morala imeti možnost najema posojil na finančnih trgih z namenom nadaljnjega posojanja državi članici, ki zaprosi za finančno pomoč v okviru instrumenta SURE.

Poleg jamstev, ki jih dajo države članice, okvir vključuje tudi druge zaščitne ukrepe za zagotavljanje finančne trdnosti sheme, in sicer:

- strog in konservativen pristop k finančnemu upravljanju,

- oblikovanje posojilnega portfelja, ki omejuje tveganje koncentracije, letno izpostavljenost in čezmerno izpostavljenost do posameznih držav članic, hkrati pa zagotavlja, da se državam članicam, ki najbolj potrebujejo pomoč, lahko zagotovijo zadostna sredstva, ter
- možnosti obnovitve dolga.

2020/0215 (NLE)

Predlog

IZVEDBENI SKLEP SVETA

o dodelitvi začasne podpore Slovaški na podlagi Uredbe Sveta (EU) 2020/672 za ublažitev tveganj za brezposelnost v izrednih razmerah po izbruhu COVID-19

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (EU) 2020/672 z dne 19. maja 2020 o vzpostavitvi evropskega instrumenta za začasno podporo za ublažitev tveganj za brezposelnost v izrednih razmerah (SURE) po izbruhu COVID-19[1] in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Slovaška je 6. avgusta 2020 zaprosila za finančno pomoč Unije, da bi dopolnila svoja nacionalna prizadevanja za obravnavanje učinka izbruha COVID-19 in njegovih socialno-ekonomskih posledic za delavce.

(2) Izbruh COVID-19 in izredni ukrepi, ki jih je Slovaška sprejela za zajezitev izbruha ter njegovih socialno-ekonomskih učinkov in učinkov, povezanih z zdravjem, bodo po pričakovanjih zelo močno vplivali na javne finance. V skladu z napovedjo Komisije iz pomladi 2020 naj bi primanjkljaj sektorja država Slovaške do konca leta 2020 znašal 8,5 % bruto domačega proizvoda (BDP), dolg sektorja država pa 59,5 % BDP. Glede na vmesno napoved Komisije iz poletja 2020 naj bi se BDP Slovaške v letu 2020 zmanjšal za 9,0 %.

(3) Izbruh COVID-19 je imobiliziral znaten del delovne sile na Slovaškem. To je povzročilo nenadno in močno povečanje javnofinančnih odhodkov na Slovaškem, povezano z nacionalno shemo skrajšanega delovnega časa in podobnimi ukrepi, kot je navedeno v uvodni izjavi 4.

(4) Natančneje, „Zakon št. 5/2004 Z. z. o zavodih za zaposlovanje“, kot je naveden v prošnji Slovaške z dne 6. avgusta 2020, je bil podlaga za uvedbo več ukrepov za obravnavanje učinka izbruha COVID-19, vključno s shemo za podporo delodajalcem, katerih zaposleni so med marcem 2020 in decembrom 2021 na začasnem čakanju. Ti delodajalci lahko zaprosijo za povračilo stroškov za plače v višini do 80 % običajne bruto plače zaposlenega na začasnem čakanju, in sicer do največ 880 EUR na mesec, pod pogojem, da zaposlenega obdržijo. Poleg tega je bilo uvedenih več spremljevalnih ukrepov: (a) pavšalni prispevek na zaposlenega od marca do konca septembra 2020, pogojen z vsaj 20-odstotnim zmanjšanjem prodaje (mesečna podpora znaša od 180 EUR do 540 EUR glede na obseg zmanjšanja prodaje); (b) pavšalni prispevek do konca septembra 2020 za samozaposlene z obveznim socialnim zavarovanjem, pogojen z vsaj 20-odstotnim zmanjšanjem prodaje (mesečna podpora znaša od 180 EUR do 540 EUR glede na obseg zmanjšanja prodaje); (c) povračilo 80 % bruto

[1] UL L 159, 20.5.2020, str. 1.

plače zaposlenega (do največ 1 100 EUR) do konca septembra 2020 za podjetja, katerih poslovanje je bilo ustavljeno z odlokom; ter (d) pavšalno nadomestilo v višini 210 EUR mesečno do konca septembra 2020 za pogodbene delavce, enoosebne družbe in samozaposlene. Pavšalno nadomestilo se lahko šteje za ukrep, podoben shemam skrajšanega delovnega časa iz Uredbe (EU) 2020/672, saj je njegov namen zaščititi samozaposlene ali podobne kategorije delavcev pred zmanjšanjem ali izgubo dohodka.

(5) Slovaška izpolnjuje pogoje, da lahko zaprosi za finančno pomoč iz člena 3 Uredbe (EU) 2020/672. Slovaška je Komisiji predložila ustrezne dokaze, da so se dejanski in načrtovani javnofinančni odhodki od 1. februarja 2020 povečali za 1 077 457 000 EUR zaradi nacionalnih ukrepov, sprejetih za obravnavanje socialno-ekonomskih učinkov izbruha COVID-19. To pomeni nenadno in močno povečanje, ker novi ukrepi zajemajo znaten delež podjetij in delovne sile na Slovaškem. Slovaška namerava 390 262 000 EUR povečanih odhodkov financirati iz skladov Unije, 56 311 400 EUR pa z lastnim financiranjem.

(6) Komisija se je v skladu s členom 6 Uredbe (EU) 2020/672 posvetovala s Slovaško ter preverila nenadno in močno povečanje dejanskih in načrtovanih javnofinančnih odhodkov, opisano v prošnji z dne 6. avgusta 2020, ki je neposredno povezano s shemami skrajšanega delovnega časa in podobnimi ukrepi.

(7) Zato bi bilo treba zagotoviti finančno pomoč za podporo Slovaški pri obravnavanju socialno-ekonomskih učinkov resnih gospodarskih motenj, ki jih je povzročil izbruh COVID-19.

(8) Ta sklep ne bi smel posegati v izid kakršnih koli postopkov v zvezi z izkrivljanjem delovanja notranjega trga, ki se lahko izvedejo, in sicer zlasti na podlagi členov 107 in 108 PDEU. Ne razveljavlja zahteve, da države članice Komisijo v skladu s členom 108 PDEU obvestijo o primerih morebitne državne pomoči.

(9) Slovaška bi morala Komisijo redno obveščati o izvrševanju načrtovanih javnofinančnih odhodkov, da bi Komisija lahko ocenila, v kolikšnem obsegu je Slovaška izvršila navedene odhodke.

(10) Odločitev o zagotovitvi finančne pomoči je bila sprejeta ob upoštevanju obstoječih in pričakovanih potreb Slovaške, pa tudi prošenj za finančno pomoč v skladu z Uredbo (EU) 2020/672, ki so jih že predložile ali jih nameravajo predložiti druge države članice, pri čemer se upoštevajo načela enake obravnave, solidarnosti, sorazmernosti in preglednosti –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Slovaška izpolnjuje pogoje iz člena 3 Uredbe (EU) 2020/672.

Člen 2

1. Unija da Slovaški na voljo posojilo v znesku največ 630 883 600 EUR. Povprečna zapadlost posojila ne presega 15 let.

2. Obdobje razpoložljivosti finančne pomoči, dodeljene s tem sklepom, je 18 mesecev od prvega dne po začetku veljavnosti tega sklepa.

3. Komisija da Slovaški na voljo finančno pomoč Unije v največ osmih obrokih. Obrok se lahko izplača v eni ali več tranšah. Zapadlost tranš prvega obroka je lahko daljša

od največje povprečne zapadlosti iz odstavka 1. V takih primerih se zapadlost nadaljnjih tranš določi tako, da največja povprečna zapadlost iz odstavka 1 ni presežena, ko so izplačani vsi obroki.

4. Prvi obrok se sprosti ob začetku veljavnosti sporazuma o posojilu iz člena 8(2) Uredbe (EU) 2020/672.

5. Slovaška plača strošek financiranja Unije iz člena 4 Uredbe (EU) 2020/672 za vsak obrok ter vse pristojbine, stroške in odhodke Unije, ki izhajajo iz financiranja.

6. Komisija odloča o obsegu in sprostitvi obrokov ter velikosti tranš.

Člen 3

Slovaška lahko financira nacionalno shemo skrajšanega delovnega časa in spremljevalne ukrepe, kot je določeno v členu 54(1)(e) Zakona št. 5/2004 Z. z. o zavodih za zaposlovanje.

Člen 4

Slovaška do [*DATUM: 6 mesecev po datumu objave tega sklepa*] in nato vsakih 6 mesecev obvešča Komisijo o izvrševanju načrtovanih javnofinančnih odhodkov, dokler načrtovani javnofinančni odhodki niso v celoti izvršeni.

Člen 5

Ta sklep je naslovljen na Slovaško republiko.

Člen 6

Ta sklep se objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

V Bruslju,

Za Svet
Predsednik